

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет

Кафедра конституційного, адміністративного
та фінансового права

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Господарське право»

на тему:

«Банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності»

Студента 3 курсу ПР - 33 групи
Галузь знань 0304 «Право»
Напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»
Малиновський В.В.
Керівник: д.ю.н., проф. Гречанюк С.К.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS __

Члени комісії

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Загальнотеоретичні питання щодо банкрутства суб'єктів господарської діяльності	5
1.1. Поняття та ознаки банкрутства.....	5
1.2. Учасники провадження у справі про банкрутство.....	6
РОЗДІЛ 2. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО	11
РОЗДІЛ 3. ВИДИ ПРОЦЕДУР, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЩОДО НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА	15
3. 1. Розпорядження майном боржника.....	15
3. 2. Мирова угода.....	16
3.3. Санація (відновлення платоспроможності) боржника.....	18
3.4. Ліквідація банкрута.....	20
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	24

ВСТУП

Актуальність. На жаль, на сьогоднішній день банкрутство підприємств є досить звичайне явище. Недосконалість законодавства, глобальна економічна криза, призвела до нестабільності економічної та політичної ситуації в країні, що зумовило збільшення кількості неплатоспроможних підприємств, які перебувають на межі банкрутства, що в більшості випадків призводить до повної ліквідації таких підприємств.

Тема, що стосується функціонування підприємництва завжди буде актуальною, з тієї причини що стимулює розвиток економіки країни. Банкрутство суб'єкта господарювання включає як економічний так і юридичний зміст. Якщо підійти грамотно до цього питання, а саме відновлення платоспроможності боржника, то тим самим можна врятувати багато підприємств, що складає основу економіки держави.

Питання банкрутства суб'єктів господарювання та відновлення їх платоспроможності досліджували такі теоретики права, юристи як: Р. Афанасьєв, А. Н. Винник, Г.Д. Джумагельдієва, В.В. Джунь, Л. Знаменський, А.Р. Кубинка, О.В. Кузнецов, І.М. Кучеренко, В.А. Маліга, В.К. Мамутов, В.И. Марков, Б. Поляков, І.А. Пушко, Н.А. Саніахметової, В.В. Радзивілюк, І.В. Спасибо-Фатєєва, С.А. Теньков, М.І. Титов, А.В. Титова, Я.М. Шевченко, В.С. Щербина, А.С. Янкова та інші.

Мета і завдання. Метою даної роботи є встановлення понять неплатоспроможності, а також процедура визнання суб'єкта підприємницької діяльності банкрутом.

Об'єкт дослідження – банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності.

Предмет дослідження – процедура відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом.

Структура роботи. Курсове дослідження складається зі вступу, основної частини, висновку та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1.1 Поняття та ознаки банкрутства

Варто почати з того, що відповідно до ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [7, ст. 1].

Відповідно до теорії права, критеріїв визначення банкрутства юридичної особи всього два:

Неплатоспроможність - неможливість платити за рахунками;

Неоплатність - ситуація, коли пасив організації кількісно пригнічує актив.

Під терміном «пасив» визначається загальна сума заборгованості підприємства перед кредиторами, «актив» - натуральна прибуток від діяльності організації. У юридичної особи, яка має економічним здоров'ям, ці величини або рівні, або актив перевищує пасив.

Якщо суб'єкт підприємницької діяльності, після настання встановленого строку не може виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами інакше ніж через відновлення його платоспроможності цей суб'єкт (боржник) визнається неплатоспроможним відповідно в порядку ГК України та ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

В свою чергу неплатоспроможність може бути:

1. відносна - неможливість погашення боргів через тимчасові фінансові труднощі;

2. абсолютна - неможливість боржника через повних крах фінансового становища виконати зобов'язання перед кредиторами без судових процедур:

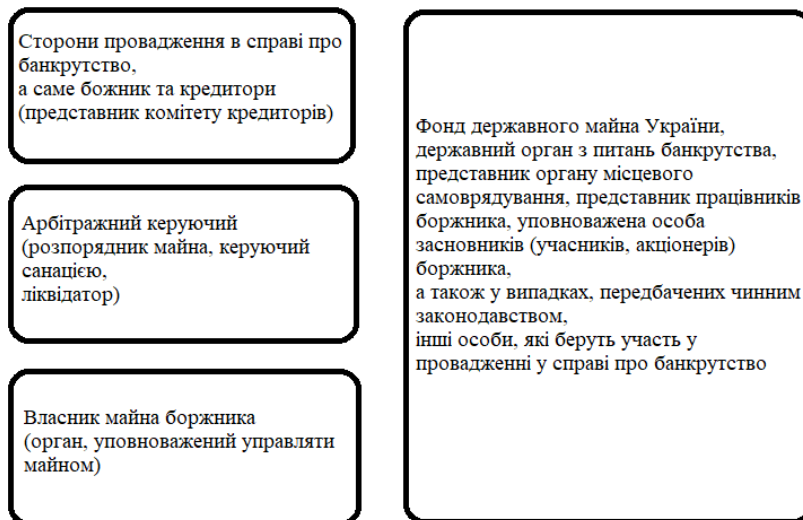
— зворотна: можливість відновлення платоспроможності через різноманітні санаційні механізми процедури банкрутства;

— незворотна: ймовірне відновлення платоспроможності боржника виключно за допомогою ліквідаційної процедури.

Процедура банкрутства відкривається в крайній мірі, тобто у разі неможливості відновлення платоспроможності боржника шляхом санації, мирової угоди тощо.

1.2. Учасники провадження у справі про банкрутство

Відповідно до ГКУ та інших нормативно-правових актів суб'єктами у справі про банкрутство виступають:

Боржник

Згідно ст. 1 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» боржником є юридична особа (суб'єкт підприємницької діяльності) або фізична особа, яка має підтверджений судовим

рішенням, яке набрало законної сили, і постановою про відкриття виконавчого провадження борг (зобов'язання), який вона не може виконати протягом трьох місяців після настання встановленого терміну його виконання. [7].

Також варто зазначити, що казенні підприємства неможуть бути суб'єктами банкрутства. Це чітко вказано в ч. 3 ст. 209 ЦК України [1].

Кредитор

Провадження про банкрутство боржника сильно впливає на всю подальшу господарську діяльність як боржника, так і його кредиторів. Як показує практика, кожен з кредиторів має свою зацікавленість в результаті провадження про банкрутство, адже від результативності засобів, які будуть застосовані до боржника, залежить подальше задоволення вимог кредиторів. Статус кредитора у справі визначає суть його вимог до боржника, час виникнення зобов'язання і значення інтересу, що захищається [9].

Відповідно до ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» кредитором є юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника [7].

Посилаючись на даний нормативно-правовий акт ми знаходимо наступні види кредиторів:

- конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли до відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника;
- поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли після відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство;
- забезпечені кредитори - кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя).

Варто зазначити, якщо до боржника є наявні одночасно грошові зобов'язання двох або більше кредиторів, то відповідно вони утворюють збори кредиторів, де обирають комітет кредиторів у складі 7 осіб, що в подальшому будуть представляти їхні інтереси. Збори кредиторів проводяться за місцезнаходженням самого боржника.

Рішення про створення та склад комітету кредиторів обов'язково направляється до Господарського суду.

Проведення перших зборів кредиторів повідомляється розпорядником майна із зазначенням часу та їх місцем. Дана особа можна сказати займається організацією проведення зборів кредиторів, також в коло її обов'язків входить нагляд і контроль за управлінням та розпорядженням майна боржника на період провадження у справі про банкрутство.

Арбітражний керуючий

Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) – фізична особа, яка має ліцензію, видану у встановленому законом порядку і діє на підставі постанови суду [4, ст. 424].

Арбітражним керуючим може бути громадянин України, що володіє вільно державною мовою, має повну вищу економічну або юридичну освіту, стаж роботи за фахом не менше 3 років або на керівній посаді не менше 1 року, пройшов стажування та навчання протягом 6 місяців та склав кваліфікаційний іспит на дану посаду.

Не може бути арбітражним керуючим особа:

1. визнаного судом обмежено дієздатним або недієздатним;
2. яка має судимість за вчинення корисливих злочинів;
3. яка не здатна виконувати обов'язки арбітражного керуючого за станом здоров'я;
4. якої заборонено займати керівні посади;

5. якій відмовлено в наданні допуску до державної таємниці або скасовано раніше наданий допуск [7, ст. 97].

Права та обов'язки арбітражного керуючого визначені ЗУ про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом та в першу чергу залежить від судової процедури, що застосовується до самого боржника, адже така процедура як розпорядження майном боржника переслідує інші цілі ніж ліквідація, санація і відповідно з цього впливає певне коло прав та обов'язків арбітражного керуючого (розпорядника майна , керуючого санацією, ліквідатора) у відповідних процедурах банкрутства.

Арбітражний керуючий має право:

- 1) звертатися до господарського суду;
- 2) скликати збори і комітет кредиторів та брати в них участь з правом дорадчого голосу;
- 3) отримувати винагороду;
- 4) мати доступ до документів або їх копій, що належать органам державної влади, органам місцевого самоврядування, фізичним або юридичним особам;
- 5) отримувати інформацію з державних реєстрів за допомогою офіційних запитів;
- 6) подавати до господарського суду заяву про дострокове припинення своїх повноважень;
- 7) здійснювати інші повноваження, передбачені Законом про банкрутство [7, ст. 98].

Не менш важливим є те що арбітражний керуючий зобов'язаний при виконанні своїх прав та обов'язків діяти сумлінно та розумно відповідно в рамках чинного законодавства.

Власник майна боржника

Одним із ключових наслідків процедури банкрутства є повноваження власника (органу, уповноваженого управляти майном) з управління та розпорядження майном. Господарський суд має право позбавити керівника боржника від посади і віддати його права та обов'язки на розпорядника майна. Такий самий і порядок санації, де суд виносить ухвалу про відсторонення керуючого боржника від посади і призначення на його місце керуючого санацією.

Тобто, положення власника майна боржника можна розглядати в двох аспектах:

- він є учасником провадження у справі про банкрутство,
- має досить обмежені повноваження в порівнянні з іншими учасниками процесу [6].

РОЗДІЛ 2. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Господарський суд розглядає справи про банкрутство, в порядку передбаченому Господарським процесуальним кодексом України. Суд дані справи розглядає за місцезнаходженням боржника - юридичної особи або місцепроживання боржника - фізичної особи.

Справа про банкрутство порушується за наявності однієї з умов. За ініціативи кредиторів або за бажанням самого боржника, заява про порушення справи про банкрутство може надійти до господарського суду.

Кредитори мають право звернутися в суд із заявою про порушення справи про банкрутство, якщо сукупні вимоги кредиторів до боржника становитиме не менше 300 мінімальних заробітних плат, і така заборгованість небула погашена протягом 3 місяців з моменту настання терміну платежу.

За попередньо сказаним варіантом, як показує практика існує ймовірність банкрутства і ліквідація підприємства. У такому випадку боржникові доведеться докласти чимало зусиль, щоб довести кредиторам можливість санації.

Після порушення справи, боржникові потрібно в короткі терміни, а саме протягом трьох місяців з моменту винесення господарським судом рішення про санацію підприємства, розробити і подати на розгляд план санації комітету кредиторів. Погоджений і затверджений план санації підприємства комітетом кредиторів потім направляється до господарського суду на затвердження.

З практичної точки зору найкраще для підприємства боржника, порушити справу про банкрутство з ініціативи самого керівника підприємства – боржника, тому що в даному випадку справа про банкрутство порушується з метою санації підприємства; керуючим санацією, як правило призначають керівника підприємства, тим самим зводиться до мінімуму втрата контролю над підприємством. Але, якщо керуючий санацією не зможе виконати її план і

відновити платоспроможність підприємства, то в такому випадку існує велика ймовірність що воно буде ліквідовано.

Боржник подає заяву в господарський суд за наявності майна, достатнього для покриття судових витрат [10].

Безпосередньо сама заява про порушення провадження справи про банкрутство подається в письмовій формі боржником або кредиторами.

Після отримання господарським судом даної заяви, на основі якої може бути прийнято такі рішення, як:

- прийняття заяви
- відмова в прийнятті заяви
- повернення заяви

Суд не пізніше п'яти днів з дня надходження заяви про порушення справи про банкрутство відмовляє в її прийнятті, якщо:

- 1) провадження у справі про банкрутство боржника не допускається згідно з законом;
- 2) справа не підсудна даному господарському суду;
- 3) щодо боржника вже порушено справу про банкрутство;
- 4) юридична особа - боржник вже припинила своє існування у встановленому законодавством порядку;
- 5) до боржника заявлено вимоги, які не є безспірними;
- 6) вимоги кредитора повністю забезпечені заставою майна боржника;
- 7) господарським судом затверджено план санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство відповідно до статті 6 Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;
- 8) з інших підстав, передбачених статтею 62 Господарського процесуального кодексу України.

Про відмову в прийнятті заяви виноситься ухвала, яка надсилається заявнику разом із заявою та доданими до неї документами [7].

Також можливо те, що господарським судом не пізніше п'яти днів з дня надходження до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство може бути повернуто заяву і додані до неї документи без розгляду, якщо:

- 1) заяву підписано особою, яка не має права його підписувати, або особою, посада якої в заяві не вказано;
- 2) заява не відповідає змісту вимог, зазначених в Законі про банкрутство;
- 3) не подано доказів сплати судового збору у встановлених порядку і розмірі;
- 4) заявник – кредитор не подав доказів неспроможності боржника виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами протягом трьох місяців після відкриття виконавчого провадження;
- 5) заявник – кредитор не надав доказів щодо направлення боржнику копії заяви та доданих до неї документів;

Повернення заяви про порушення провадження у справі про банкрутство не перешкоджатиме повторному зверненню з такою ж заявою до господарського суду [7].

У разі відсутності підстав для повернення або відмовлення у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство, господарський суд приймає заяву для розгляду, про що не пізніше п'яти днів виносить рішення.

Підготовче судове засідання призначається господарським судом не пізніше 14 днів з дня внесення ухвали про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство, а за наявності поважних причин (виконання боржником грошових зобов'язань перед кредиторами) – не пізніше тридцятого дня.

Обов'язковим моментом є те, що боржник до дати проведення підготовчого судового засідання надає відзив на заяву про порушення справи про банкрутство як заявнику, так і господарському суду.

Щоб виявити самих кредиторів, осіб які виявили бажання брати участь у санації боржника, суд виносить ухвалу на підготовчому засіданні, якою зобов'язує заявника подати до офіційних друкованих видань оголошення про порушення справи про банкрутство, у 10-денний термін і за його рахунок.

Відповідно до ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» попереднє судове засідання проводиться не пізніше двох місяців та 10 днів, а якщо є велика кількість кредиторів то не пізніше трьох, після проведення підготовчого судового засідання. На попередньому судовому засіданні суд розглядає всі вимоги кредиторів, в тому числі заперечені самим боржником і які майновим розпорядником не були внесені до реєстру вимог кредиторів, так і які визнані боржником та внесені майновим розпорядником до реєстру вимог кредиторів.

За результатами розгляду вимог кредиторів господарський суд виносить ухвалу, в якій зазначаються:

- розмір та перелік усіх визнаних судом вимог кредиторів, які вносяться розпорядником майна до реєстру вимог кредиторів;
- розмір та перелік не визнаних судом вимог кредиторів;
- дата проведення зборів кредиторів та комітету кредиторів;
- дата підсумкового засідання суду, на якому буде винесено ухвалу про санацію боржника чи постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури, чи ухвалу про припинення провадження у справі про банкрутство або ухвалу про продовження строку процедури розпорядження майном та відкладення підсумкового засідання суду, яке має відбутися у строки, встановлені частиною другою статті 22 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

РОЗДІЛ 3. ВИДИ ПРОЦЕДУР, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЩОДО НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА

Відповідно до Господарського кодексу України, при розгляді справи про банкрутство боржника застосовуються такі процедури, як:

- розпорядження майном боржника
- мирову угоду
- санація боржника
- ліквідація банкрута [1, ст. 212].

3.1 Розпорядження майном боржника

Відповідно до ст. 22 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» під розпорядженням майном Варто вважати певні ужиті заходи, щодо контролю та управління майна боржника, з однією метою, а саме збереження та використання фінансів підприємства, проведення перевірки фінансової бази підприємства, також варто зазначити що обирається з наступних процедур, які застосовуються до неплатоспроможності боржника.

На даній процедурі обирається розпорядник майна, шляхом ухвали суду з числа арбітражних керуючих, які були напередодні зареєстровані, до основних вимог для участі у якості розпорядника майна, виноситься наявність економічної або юридичної освіти, досвід роботи не менш 3 років за спеціальністю, а на керівних посадах не менше 1 року.

Дана процедура, що відкривається ухвалою суду вводиться строком на 115 календарних днів, також може бути продовжена клопотанням розпорядника майна.

Процедура розпорядження майна боржника переслідує одну мету, а саме створює сприятливі умови для застосування мирової угоди, ліквідації чи іншої процедури.

З моменту призначення розпорядника майна, на нього покладаються відповідні права та обов'язки які мають виконуватися сумлінно та в рамках закону.

Розпорядник майна має право подавати заяву до суду про припинення своїх повноважень та інших прав передбачених ЗУ про банкрутство.

Розпорядник майна зобов'язаний:

- розглядати заяви кредиторів про грошові вимоги до боржника, які надійшли в установленому цим Законом порядку;
- вести реєстр вимог кредиторів;
- повідомляти кредиторів про результати розгляду їхніх вимог;
- вживати заходів для захисту майна боржника;
- аналізувати фінансово-господарську діяльність, інвестиційне становище боржника та його становище на ринках;
- виявляти (за наявності) ознаки фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства;
- скликати збори кредиторів та організувати їх проведення;
- виконувати інші функції, передбачені Законом про банкрутство [7].

3.2. Мирова угода

Мирова угода (як одна із судових процедур) – це коли дві сторони, а саме кредитори та боржник дійшли згоди, щодо відстрочення, розстрочення або пробачення (списанням) грошових зобов'язань боржника.

Дана угода укладається в письмовій формі.

Варто зазначити, що мирова угода не може бути укладена, а саме списання боргів боржника кредиторами, коли вони стосуються загальнообов'язкових державних внесків, у тому числі і соціальних [7, ст. 36].

Щодо змісту мирової угоди, то вона повинна містити такі важливі пункти, як:

- Порядок, розміри та строки виконання зобов'язань боржника перед кредиторами;
- Зазначення відстрочки, розстрочки або списання боргів.

Сама мирова угода може бути укладена між сторонами на будь якій стадії судового процесу. Вона вступає в силу після винесення господарським судом постанови.

Рішення про укладення мирової угоди зі сторони кредиторів вирішує комітет кредиторів своєю більшістю голосів, зі сторони боржника керівник підприємства яке стало неплатоспроможне, або ж арбітражним керуючим, на якого покладений обов'язок управляти майном підприємства.

Якщо конкурсні кредитори не брали участі в голосуванні або проголосували проти укладення мирової угоди, для них не можуть бути встановлені гірші умови, ніж ті які проголосували за укладення мирової угоди, вимоги яких віднесені до однієї черги.

З дня затвердження мирової угоди, боржник негайно приступає до виконання вимог кредиторів, що передбачені у мировій угоді. Винесення ухвали господарським судом про затвердження мирової угоди є підставою для припинення провадження про банкрутство, і тим самим припинення повноважень арбітражного керуючого.

Бувають випадки коли господарський суд не затверджує мирову угоду, підставою того слугує, порядок порушення укладення мирової угоди між сторонами або мирова угода містить умови, які суперечать закону.

Господарський суд може розірвати мирову угоду у разі:

- Невиконанням або неналижним виконанням зобов'язань мирової угоди боржником перед кредиторами;
- Дії боржника, в рамках яких порушуються законні права кредиторів.

3.3. Санація (відновлення платоспроможності) боржника

Відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» досудова санація - це певна система заходів, метою якої є відновлення платоспроможності боржника, шляхом реанімування фінансової системи, реорганізації підприємства власником майна, інвестором та запобігання відкриття ліквідаційної процедури. [17, с. 4].

Дана процедура, що застосовується до боржника переслідує одну мету, а саме знищує будь які ризики щодо визнання боржника банкрутом та його ліквідації. Спрямована на оздоровлення фінансової системи підприємства.

Щоб провести досудову санацію необхідна письмова згода власника майна боржника, згода кредиторів, також у письмовій формі, план санації, що складається боржником із затвердженням комітетом кредиторів, фактори та ознаки неплатоспроможності боржника, за яких порушується справа про банкрутство.

Якщо план санації було затверджено комітетом кредиторів, то в такому випадку він направляється вже на затвердження господарським судом, в строки 5 днів з моменту затвердження плану кредиторами.

Тоді, якщо суд затвердив план досудової санації шляхом винесення ухвали, вводиться мораторій на виконання зобов'язань кредиторів, встановлюється заборона порушення справи про банкрутство [19].

Також варто дещо зазначити про судову санацію, яка вводиться ухвалою суду терміном на 12 місяців, метою якого є виконання зобов'язань кредиторів, також суд за погодженням комітету кредиторів призначає своєю ухвалою керуючого санацією, яким може бути як керівник підприємства у тому випадку коли він звернеться за власною ініціативою до суду із заявою про порушення справи про банкрутство або ж розпорядник майна.

Якщо майно, частка якого складає більше 50% у плані судової санації боржника, то в такому випадку до початку відправлення на затвердження плану до суду, спочатку має бути погоджений комітетом кредиторів із державним органом, до компетенції якого належить управління держмайном.

На керуючого санацією покладається обов'язок скликати комітет кредиторів з метою розгляду плану санації, результатом даного розгляду може боти одне із таких рішень комітету кредиторів, як:

1. Затвердити план санації та направити у відповідні строки до господарського суду;
2. Відмовитися від затвердження плану та за допомогою клопотання звернутися до суду для визнання боржника банкрутом і застосування ліквідаційної процедури;
3. Відмовитися від затвердження плану та звернутися до суду із клопотанням про заміну керуючого санацією.

В подальшому, якщо план санації було затверджено комітетом кредиторів то в такому випадку даний план та протокол засідання кредиторів передається до суду самим керуючим санацією. Потім господарський суд тим самим

виносить ухвалу про затвердження плану судової санації, яка може бути оскаржена у встановленому законом порядку.

Варто зазначити що за 15 днів до завершення судової санації або за наявності підстав дострокового припинення санації, керуючий санацією надає відповідний звіт у письмовому вигляді комітету кредиторів. Після того, як комітет кредиторів розглянув звіт керуючого санацією, на основі якого приймає рішення про звернення до арбітражного суду із клопотанням про:

- припинення процедури санації у зв'язку з виконанням плану санації і відновленням платоспроможності боржника;
- продовження встановленого строку процедури санації;
- припинення процедури санації, визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;
- припинення процедури санації і укладення мирової угоди [21].

3.4. Ліквідація банкрута

Відповідно до господарського законодавства, суд приймає постанову за участю усіх учасників провадження справи про банкрутство відкриває ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців. [7, ст. 37].

З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури:

- господарська діяльність банкрута завершується закінченням технологічного циклу з виготовлення продукції;
- термін виконання всіх грошових зобов'язань банкрута вважається таким, що настав;
- припиняється нарахування неустойки (штрафу, пені), відсотків та інших економічних санкцій по всіх видах заборгованості банкрута;

- відомості про фінансове становище банкрута перестають бути конфіденційними чи становити комерційну таємницю;
- продаж майна банкрута допускається в порядку, передбаченому Законом про банкрутство;
- скасовується арешт, накладений на майно боржника, визнаного банкрутом, або інші обмеження щодо розпорядження майном такого боржника. Накладення нових арештів або інших обмежень щодо розпорядження майном банкрута не допускається;
- вимоги за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедур банкрутства, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури протягом двох місяців з дня офіційного опублікування повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає. Кредитори, вимоги яких заявлені після закінчення строку, 24 встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсним, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі.

Суть ліквідаційної процедури полягає в тому, що господарський суд своєю постановою визнає боржника банкрутом, відповідно до цього і продається майно підприємства тля забезпечення виконання зобов'язань кредиторів, ліквідаційна процедура призначається строком на дванадцять місяців і може бути ще продовжена на 6 місяців. Продаж майна банкрута покладається на ліквідатора.

Порядок призначення ліквідатора ідентичний щодо призначення керуючого санацією, також варто зазначити що ліквідатором може бути лише виключно фізична особа, на яку покладається завдання – виконання вимог кредиторів.

Господарський суд за відповідним клопотанням ліквідатора та надання згоди комітету кредиторів призначає ліквідаційну комісію.

Матеріально оцінивши та продавши майно боржника ліквідатор проводить розрахунки з кредиторами для задоволення їх вимог. Після завершення розрахунків з кредиторами, ліквідатор складає звіт та відповідний ліквідаційний баланс, що з переглядом яких комітетом кредиторів направляється на затвердження до господарського суду.

Після затвердження господарським судом балансу, виникають такі наслідки, як:

а) якщо після задоволення вимог кредиторів, а саме після продажу майна боржника яке не залишилося або залишилося, але наявність якого неунеможливиює веденню подальшої підприємницької діяльності, то в такому випадку виноситься постанова про ліквідацію юридичної особи;

б) якщо після розрахунків по боргах в банкрута залишилося майно, достатнє для ведення підприємницької діяльності, то він вважається таким що не мав боргів, і може продовжувати свою підприємницьку діяльність.

Також бувають випадки, коли суд не затверджує звіт ліквідатора, причиною такого може слугувати не повна реалізація, продаж майна боржника для задоволення вимог кредиторів, зазвичай в такому випадку суд виносить ухвалу про заміну ліквідатора [20].

ВИСНОВКИ

Відповідно посилаючись на попередньо сказане можна зробити висновок, що інститут неплатоспроможності (банкрутства) відіграє важливу роль у господарській діяльності, виступає своєрідним стимулом для ефективної, потужної діяльності суб'єктів господарської діяльності, при цьому виступає гарантом прав кредиторів та держави в цілому.

Існування даного інституту, зумовлено тим що існує необхідність вирішувати проблеми, пов'язані із невиконанням грошових зобов'язань суб'єктом підприємницької діяльності перед кредиторами. Перш за все, позитивні риси інституту неплатоспроможності (банкрутства), виражаються в тому, що з одного боку, з господарського обороту при ліквідації виключаються неплатоспроможні суб'єкти, сприяє оздоровленню ринку, а з іншого - цей інститут дозволяє підприємствам, установам, організаціям досягти фінансової стабільності і добробуту, за умови дотримання норм закону.

В залежності від діяльності, функціонування суб'єкта господарської діяльності, до нього можуть бути застосовані різні процедури: продаж підприємства в цілому; перетворення його в акціонерне товариство і продаж контрольного пакету на інвестиційних торгах, комерційному аукціоні або конкурсі; застосування процедур зовнішнього управління; продаж на інвестиційних торгах з одночасною реструктуризацією капіталу; ліквідація підприємства як юридичної особи з можливим збереженням самостійних активів підприємства, які мають значення, шляхом продажу їх єдиним майновим лотом в процесі конкурсного виробництва; реструктуризація в рамках санації на підставі недержавних коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

- 1) Господарський кодекс України: чинне законодавство зі змінами і допов. станом на 7 серп. 2014 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2014. – 208 с. – (Кодекси України)
- 2) Господарське право України. Навч. посіб. / за заг. ред. С.В. Несиної . – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.
- 3) Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутова, Г.Л. Знаменский, В.В. Хахулин и др.; Под ред. Мамутова В.К. – К.: ЮринкомИнтер, 2002. – 627 с.
- 4) Господарське право: Навчальний посібник у схемах і таблицях / За заг. ред. канд. юрид. Наук, доц. Шелухіна М.Л. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 616 с.
- 5) Права та обов'язки арбітражного керуючого. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-reporter.com/novosti/143012>
- 6) Мачуський В.В., Постульга В.Є. Господарське законодавство: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2004. — 275 с.
- 7) Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/page>
- 8) Господарське право України: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 208 с.
- 9) «Правовий статус кредиторів у справах про банкрутство» (газета "Експрес-Клуб" №11 від 19.03.2014). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lg.arbitr.gov.ua/sud5014/4673456/98250/>
- 10) Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посібник. - К. : Знання, 2008. - 679 с. 28
- 11) Несинова С.В. Правове регулювання банкрутства . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/59560-tema-36->

[pravoveregulyuvannya-bankrutstva.html](#)12) Господарське право України: Навч. посібник. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2001. – 384 с.

13) Несинова С.В. Господарське право України . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/59564-364-protsedurischo-zastosovuyutsya-schodo-neplatospromojnogo-borjnika-ta-yogo-maynovaktivi.html>

14) Філатов В.А. Розпорядження майном боржника. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://filatov.kiev.ua/uk/arbitrazhnyi/rozporyadzhennyamaynom-borzhnika>

15) Вінник О. М. Господарське право: Навч. посібник. - 2-е вид., змін, та допов. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. - 766 с.

16) Мирова угода у справі про банкрутство . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/law/9513/>

17) Законодавство України з питань банкрутства суб'єктів господарювання. Збірник законодавчих та нормативних актів/ Упорядник Камлик МІ. - К.: Атіка, 2003. - 352 с.

18) Тріска Н.І., Зав'ялець Г.В. Судова та досудова санація підприємств. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NNM_2009/Economics/52935.doc.htm

19) Досудова санація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icbusiness.com.ua/portal/index.html?id=2137>

20) Вінник О.М. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/58880-5-lkvdatyna-protsedura-u-sprav-pro-bankrutstvo.html>

21) Філатов В.А. Санація боржника (відновлення платоспроможності). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://filatov.kiev.ua/uk/arbitrazhnyi/sanaciya-borzhnika-vidnovlennya-platospromozhnosti>